

Bornholm



Bornholm markeret på kort over Danmark

Fremstillet til
prøveformål

Tekstsamling

Indhold

Bornholms natur, landskab og klima	3
Natur og landskab	3
Klima	4
Fem seværdigheder på Bornholm	5
Hammershus borgruin	5
Rundkirkerne	5
Bornholms Kunstmuseum	6
Helligdomsklipperne	6
Dueodde strand	7
Folkemødet og Bornholms Kulturge	8
Om Folkemødet	8
Om Bornholms Kulturge	9
Cykelferie på Bornholm	12
Cykelruter på Bornholm	12
Bed+Bike	13
Bornholm i tre romaner	14
<i>Pelle Erobreren</i> af Martin Andersen Nexø, 1906	14
<i>Nancy</i> af Dennis Gade Kofod, 2015	14
<i>Burgundia</i> af Hans Henrik Møller, 2010	15

Bornholms natur, landskab og klima

Natur og landskab

Bornholms Regionskommune ligger midt i Østersøen i den allerøstligste del af landet. Den østlige beliggenhed rykker Bornholm ind i et geologisk område, som adskiller sig markant fra det øvrige Danmark. Det giver øen et helt anderledes landskab og derfor også et særegent dyre- og planteliv. Gennem hundrede millioner af år har bevægelser langs forkastninger brudt Bornholm op i et stort antal forkastningsblokke, så aflejringer fra flere geologiske tider er blevet blottet. Mange af disse aflejringer kendes ikke fra resten af Danmark. Det samme gælder det mere end 1,4 milliard år gamle grundfjeld, der er synligt på store dele af øen samt på øgruppen Ertholmene nordøst for Bornholm. Det synlige grundfjeld betyder blandt andet, at Bornholm som det eneste sted i landet har klippekyster. Ved Helligdomsklipperne, på Hammerknuden og flere andre steder falder klippesiderne lodret ned i havet. Neden for blandt andet Hammershus fungerer klippesiderne som fuglefjeld med ynglende alke, lomvier og vandrefalke. Klippekysterne huser et særligt planteliv med usædvanlige arter som melet kodriver, kantbælg, farvevaid og klipperøn.

Grundfjeldet brydes flere steder af sprækkedale, som er eroderet ud af isen under sidste istid. I den brede sprækkedal, der adskiller Hammerknuden fra det øvrige Bornholm, ligger øens største sø, Hammer Sø, der nærmest har karakter af en bjergsø. I sprækkedalene finder man desuden de eneste naturlige vandfald i Danmark, hvoraf det knap 20 meter høje vandfald i Døndalen er det bedst kendte. Da vandføringen i de bornholmske vandløb svinger meget med årstiden, gør vandfaldene sig bedst efter snesmeltningen i det tidlige forår.

Skov

Tidligere var midten af Bornholm dækket af vidtstrakte lyngheder og overdrev, som samlet kaldes for Højlyngen. I dag er det meste af Højlyngen forsvundet, men i fx Rutsker Højlyng kan man stadig finde små rester af det gamle bornholmske hedelandskab. Op gennem 1800-tallet blev store dele af Højlyngen tilplantet med skov, og i dag er Bornholms Regionskommune en af landets skovrigeste kommuner. Den ca. 6.000 hektar store Almindingen dækker meget af øens midte og er Bornholms største sammenhængende skovområde.



I Almindingen lever udsatte europæiske bisoner side om side med en tæt bestand af rådyr. Derudover er øen karakteriseret ved en stor mangfoldighed af flagermus samt et fravær af de fleste danske rovdyr. Blandt mårdyrene findes kun den invasive mink på Bornholm, og efter et voldsomt udbrud af skab er ræven muligvis også helt forsvundet fra klippeøen.

Den storslåede og varierende natur giver gode muligheder for friluftsliv. Ad den ca. 120 km lange Kyststien kan man vandre hele øen rundt, mens cyklister kan benytte øens mere end 230 km afmærkede cykelstier. De stejle klippevægge i nord byder på flere gode klatreruter, mens den sydlige del af øen rummer en række gode og populære badestrande. Øens lange kystlinje kan også opleves fra fx havkajak, og fra kysten eller fra båd kan man teste fiskelykken på Østersøens mange havørreder.

Kilde: https://trap.lex.dk/Bornholms_Regionskommune (let redigeret) – hentet 22/09/2022

Klima

Det store skovareal, det kuperede terræn og beliggenheden i Østersøen har stor betydning for klimaet på Bornholm. Om foråret er Østersøen stadig kold, og i april og maj er Bornholm en af landets koldeste egne. Til gengæld holder havet længe på sommervarmen, og fra august til december ligger Bornholm oppe blandt landets ti varmeste kommuner. Samlet set giver det en årsmiddeltemperatur, som ligger tæt på landsgennemsnittet.

Nedbøren påvirkes af havet samt det kuperede terræn, der bidrager til bygedannelsen. Der falder således også mest nedbør over Almindingen i øens kuperede midte. Om vinteren kan kold luft fra øst danne snebyger over den relativt lune Østersø, hvilket visse år medfører et kraftigt snefald på øen. Om foråret og i den tidlige sommer er Østersøen derimod kold og nedbørsmængderne tilsvarende små.

Bornholms Regionskommune hører til blandt landets solrigeste kommuner, kun overgået af Læsø og Samsø Kommuner. Fra maj til september er den faktisk landets solrigeste, men fra november til januar medfører den lune Østersø, at der dannes så mange skyer, at Bornholm i disse måneder er landets solfattigste kommune.

Kilde: https://trap.lex.dk/Bornholms_klima (let redigeret) – hentet 22/09/2022

Fem seværdigheder på Bornholm

Hammershus borgruin

På en stejl klippeknode på Bornholms nordspids står de imponerende ruiner af middelalderfæstningen Hammershus. Hammershus er Nordeuropas største borgruin og Bornholms mest besøgte seværdighed. Og det er ikke så underligt, for her kan man virkelig få gang i fantasien og opleve den bornholmske historie. Tidligere



antog man, at Hammershus blev opført omkring 1259 for at befæste den magt over Bornholm, som ærkebispens af Lund (dengang dansk) havde fået over øen efter en aftale med kongen Svend Grathe. Nye udgravnings- og forskningsresultater fra 2015 går dog ud fra, at borgen først blev bygget af en senere ærkebiskop i Lund, nemlig Jens Grand, som var ærkebiskop fra 1289-1302 – dvs. at borgen faktisk først stod klar i slutningen af 1200-tallet.

Det nye Hammershus Besøgscenter giver en helt ny måde at opleve Hammershus på. Fra besøgscentret kan man se Hammershus i panoramaudsigt. Besøgscentret byder også på en fascinerende udstilling, hvor der er mulighed for at læse om borgruinens utrolige historie.

Kilde: <https://bornholm.info/hammershus/> (let redigeret) – hentet 22/09/2022

Rundkirkerne

Ud af Danmarks i alt syv rundkirker fra middelalderen ligger de fire på Bornholm. Rundkirkerne på Bornholm har, som de øvrige rundkirker i Danmark, et rundt kirkeskib. I stedet for et sideskib har rundkirken en central kerne, der enten er rund eller ottekantet. De er bygget som kombinerede kirker og forsvarsværker, og hver af de bornholmske rundkirker har deres eget særpræg. Østerlars Rundkirke er Bornholms største og mest kendte rundkirke. Olsker Rundkirke er den højeste og mest elegante



af øens fire rundkirker. Nylars Rundkirke er den bedst bevarede af de bornholmske rundkirker, og endelig kan man opleve Nyker Rundkirke, der er den mindste og sandsynligvis også den yngste af Bornholms rundkirker.

Kilde: <https://bornholm.info/rundkirker/> (let redigeret) – hentet 22/09/2022

Bornholms Kunstmuseum

Bornholms Kunstmuseum er med sin beliggenhed oven for Helligdomsklipperne på kysten mellem Gudhjem og Tejn og sin arkitektoniske udformning i sig selv en attraktion. Kunstmuseet ligger ca. 6 km nord for Gudhjem i et af Danmarks flotteste og mest spektakulære landskaber.

Bornholms Kunstmuseum er opført i 1993, men voksede allerede i 2002 ud af rammerne. Derfor igangsatte museet en stor udvidelse på 1.000 m², der skulle omfatte to nye udstillingsbygninger, en større administrationsbygning samt ombygning af indgangspartiet. Bornholms Kunstmuseum genåbnede i 2003 efter den større tilbygning og regnes i dag for noget af det bedste inden for moderne dansk arkitektur.

Bornholms Kunstmuseum rummer kunst og kunsthåndværk med relation til Bornholm – blandt andet 'Bornholmerskolen' med malerne Edvard Weie, Karl Isakson, Olaf Rude, Kræsten Iversen, Niels Lergaard og Oluf Høst. Ud over de permanente udstillinger er der året igennem temaudstillinger inden for kunst, design og kunsthåndværk.

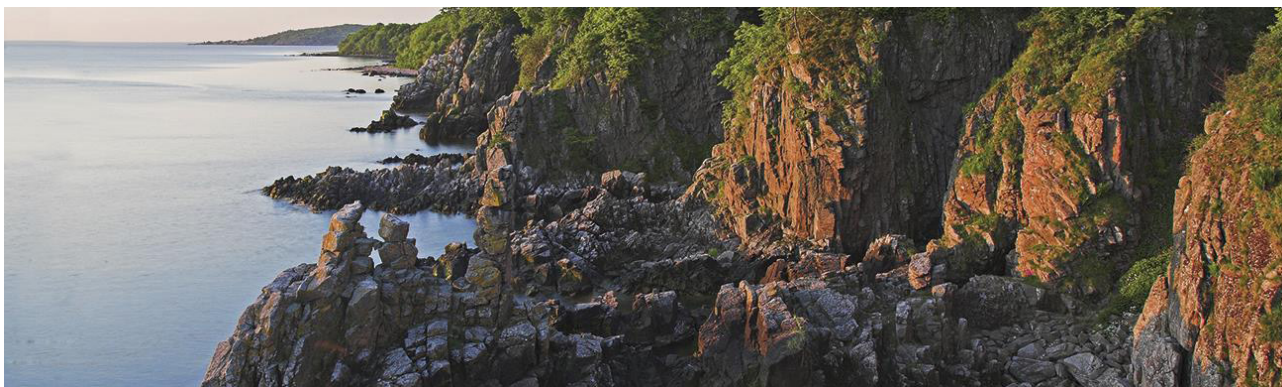
Bornholms Kunstmuseum har et areal på 4.000 kvadratmeter fordelt på tre niveauer, der følger terrænets naturlige fald mod klippekysten. I gamle dage valfartede folk til området på grund af Helligdomskilden, som blev tillagt en helbredende kraft. I dag symboliserer kilden oplevelser, rekreation og åndelig udvikling, og kilden løber nu gennem museumsbygningen, inden den ledes ud i Østersøen. Arkitekturen regnes for en af Nordens perler og er i sig selv en kunstnerisk oplevelse med sine smukke, lyse rum.

Kilde: <https://bornholm.info/bornholms-kunstmuseum/> (let redigeret) – hentet 22/09/2022

Helligdomsklipperne

Helligdomsklipperne ligger på strækningen mellem Tejn og Gudhjem og er en af Bornholms – ja Danmarks – største naturseværdigheder.

Gennem årtusinder har brændingen på dette sted eroderet klippekysten og skabt dybe kløfter ind i fjeldet. Tilbage står nu de skarpe skær, forrevne granitsøjler og stejle klippevægge med dybe gange og grotter – såkaldte ovne – der tilsammen udgør Helligdomsklipperne.



De op til 20 meter høje Helligdomsklipper har fået deres navn efter en hellig kilde, der i gammel tid løb ud for foden af klipperne. På marken ovenfor lå i middelalderen et kapel, Trefoldighedskapellet, hvortil man hentede livgivende vand fra den hellige kilde. Mange mennesker har gennem tiderne – særligt Skt. Hans nat – valfartet til stedet i håb om helbredelse. De enkelte Helligdomsklipper har siden fået tildelt romantiske navne som Lyseklippen, Mågetårnet, Måneskinsklipperne og Kærlighedsbænken. De udfordrende bornholmske Helligdomsklipper tiltrækker også klatreentusiaster. En stor del af området er dog fredet og bør derfor ikke benyttes til klatring.

Kilde: <https://bornholm.info/helligdomsklipperne/> (let redigeret) – hentet 22/09/2022

Dueodde strand

Dueodde strand er en af Europas bedste sandstrande. Sandet på Dueodde strand er indbydende og ultrafint – faktisk så fint, at det har været brugt til timeglas. Vandet er klart og rent – og med mange revler, så der både er lavt og dybt tæt på kysten.

Dueodde strand strækker sig over flere kilometer på begge sider af øens sydspids. Stranden starter i Snogebæk, hvor de mange sommerhuse nærmest har deres helt egen smalle strand. Stranden bliver flere hundrede meter bred på sydspidsen af Bornholm og slutter så igen smalt ved Jomfrugård, som betragtes som nudiststrand. På den bredeste strækning er der masser af klitter og gryder, hvor man kan finde læ – og være helt uforstyrret.

Fra parkeringspladserne på Fyrvejen og Skrokkegårdsvej er der anlagt over 500 m lange træramper gennem klitterne, så det er let at tage cykel, barnevogn eller kørestol med til den smukke Dueodde strand. Vær dog opmærksom på, at ramperne kan være tilsandede, og at de ender mere end 100 meter fra vandkanten. Ved p-pladsen på Fyrvejen er der også kiosk, toiletter og busforbindelse.

En tur op i Dueodde Fyrtårn vil tage pusten fra de fleste – både på grund af trapperne, men også på grund af det fantastiske kig ud over kystområdet og hele den sydlige del af Bornholm.

Kilde: <https://bornholm.info/dueodde-strand/> (let redigeret) – hentet 22/09/2022

Folkemødet og Bornholms Kulturuge

Om Folkemødet

Folkemødet finder sted hvert år i uge 24 i Allinge på Bornholm. På Folkemødet hylder vi det danske demokrati og fællesskab. Det sker i den smukke havneby Allinge, hvor der debatteres, synges og samtales i telte, på skibe, på restauranter og caféer, på klipperne og under åben himmel. I uge 24 omdannes Allinge til Danmarks politiske centrum, hvor borgere møder beslutningstagere. Det primære formål med Folkemødet er at styrke det danske demokrati ved at mindske afstanden og øge tilliden mellem borgere og beslutningstagere. Det sker ved at skabe en ny ramme om møder mellem beslutningstagere i erhvervslivet, interesseorganisationer og politikere fra Folketinget, EU, kommuner og regioner. Og ved at give borgerne mulighed for at møde beslutningstagerne ansigt til ansigt.



Alle lovlige danske organisationer, foreninger, virksomheder m.fl. samt private, der lever op til Folkemødets principper for events, har mulighed for at blive optaget i Folkemødets program. Alle events skal være åbne for alle.

Kilde: <https://folkemoedet.dk/om-folkemodet/om-folkemodet/> (redigeret) – hentet 22/09/2022

Ung Agenda på Folkemødet

Tuborgfondet og Folkemødet har indgået et partnerskab og vil over fem år engagere 18.000 unge mellem 16 og 30 år i Folkemødet. Vi startede med et brag i 2022. Den fælles ambition er at sikre unges repræsentation og styrke unges stemme på Folkemødet. Vi kalder det Ung Agenda. Fremtiden tilhører unge, og derfor er det netop unge, der skal sætte dagsordenen.

Folkemødet er en af de største demokratiske begivenheder i Danmark. Der kommer mere end 60.000 borgere og beslutningstagere – fra statsministeren til Danmarksministeren i debat – for at debattere vores demokrati og vores samfund. Der er mere end 2000 forskellige events om alt fra klimaudfordringer til mental sundhed. Unge skal være med til at sætte dagsordenen og bestemme retningen for vores samfund og demokrati.

I 2022 inviterede Tuborgfondet og Folkemødet over 800 unge med på Folkemødet ved at tilbyde en helt ny camp for unge samt mulighed for at købe en billig pakkerejse med transport og overnatning. Mere end 25 ungeorganisationer var med til at sætte dagsordenen på Folkemødet i 2022 gennem diverse events og debatter på Folkemødets scener. Vi vil engagere endnu flere unge i Folkemødet for at understøtte dialog på tværs af generationer. Ambitionen er at sikre, at en femtedel af deltagerne på Folkemødet i 2026 vil være mellem 16 og 30 år.

Kilde: <https://folkemoedet.dk/ung-agenda/om-ung-agenda/> (let redigeret) – hentet 22/09/2022

Om Bornholms Kulturuge

I Bornholms Kulturuge har vi ni forskellige kulturspor, du som gæst kan vælge at følge. I løbet af kulturugen vil sporet bringe dig til nye oplevelser hver dag, hvor vi præsenterer det bedste, Bornholm har at byde på, indenfor et bestemt kulturfelt.



De ni kulturspor

Historie og kulturhistorie

Bornholms historie og forhistorie adskiller sig på mange væsentlige punkter fra resten af Danmarks. Med sin placering langt ude i Østersøen har øen i årtusinder været et knudepunkt, som mange handelsruter krydsede. Derfor har Bornholm haft tæt kontakt til resten af verden, og det er først i nyere tid, at den geografiske beliggenhed er blevet betragtet som isoleret og en ulempe.

Når det kommer til forhistorien og arkæologien, er Bornholm også et kapitel for sig som det sted, hvor vi har de fleste og rigeste fund. Dertil kommer den store mængde af bautasten og helleristninger.

Dette spor er nok det, hvor du kommer tættest på Bornholms dna. I Kulturugen indgår spændende byvandring, og arkæologisk udgravning er efterhånden også blevet en tradition.

Litteratur

Bornholms Litteraturfestival leverer et fyldigt og alsidigt program til litteratursporet. Her kan du møde spændende forfattere inden for mange genrer – de fleste er nogle, som festivalen har hentet uden for Bornholm, men selvfølgelig bliver der også præsenteret bornholmske forfattere.

Klassisk musik

Koncerter bliver afholdt flere forskellige steder – i nogle af vore smukke kirker, men også på andre mere usædvanlige spillesteder. Både lokale ensembler og musikere og sangere udefra gør det muligt at sammensætte et afvekslende program med klassisk musik.

Kunst

Bornholm har tradition for et aktivt kunstmiljø. Det afspejles i den fornemme faste samling på Bornholms Kunstmuseum og i de mange små gallerier og udstillingssteder, der ligger spredt rundt omkring på øen.

I kulturugens kunstspor kan du besøge udstillinger, møde kunstnere og selv deltage i workshops.

Teater og scenekunst

Bornholm har et rigt teaterliv med blandt andet Bornholms ældste, fungerende teater i Rønne og det eksperimenterende teaterværksted Undreværket i Gudhjem. Birca ved Klemensker er et refugium for kunstnere og udviklere beliggende i landlige og inspirerende omgivelser, og Soldalens fantastiske terræn danner ramme om nycirkus i nærheden af Olsker. Alle har de medvirket ved flere kulturuger.

Madkultur

Du vil opdage, at det ikke er uden grund, at Bornholm har markeret sig så stærkt inden for gourmet gennem snart en længere årrække.



Det er ikke en tilfældighed, men resultat af mange års samarbejde. Kokke og fødevarereproducenter samarbejder om forædling af produkterne. Bornholm er hjemsted for Danmarks første regionale madkulturhus, Gaarden, og for Danmarks største kokkekonkurrence, Sol over Gudhjem. På Bornholm er vi stolte af de mange fremragende restauranter. Og selvfølgelig indgår de lokale produkter i stor udstrækning både på spisestederne og i kokkekonkurrencen.

Smagen af Bornholm, afsmitningen fra det bornholmske terroir, vil være gennemgående for alle aktiviteter i dette kulturspor.

Natur

Bornholms natur er så særegen og gemmer på så mange kulturoplevelser, at den fortjener en kategori for sig selv – og det fik den for første gang i kulturugen 2018.

Man kan opleve den storslåede natur under kompetent og medrivende vejledning og høre om blandt andet de sagn og myter, der knytter sig til de forskellige lokaliteter og om, hvordan stedet har haft betydning for livet netop her.

Der er ture med fokus på insekter, geologi, naturpleje, fugleliv plus alle de kulturspor, menneskenes færden har sat i naturen.

Ritmisk musik

Rygraden i dette spor er den legendariske koncertrække Udenfor Sæsonen, hvor Steffen Brandt er den gennemgående figur.

Steffen Brandt har fra starten i 2002 været kunstnerisk leder og tovholder på projektet, der har til hensigt at bygge bro mellem forskellige musikalske genrer og mellem kunstnere, der befinder sig forskellige steder i livet og karrieren. Hvert år ser vi nye og overraskende konstellationer.

Men også i dette kulturspor kan lokale kunstnere fint gøre sig gældende med koncerter rundt omkring på øen, hvor de viser kvaliteten af det bornholmske musikliv.

Kunsthåndværk

Traditionen for kunsthåndværk fører langt tilbage på Bornholm. Også på dette felt indtager øen en særstilling – ikke bare i Danmark, men i Europa og resten af verden. I 2017 opnåede Bornholm den ære at blive udnævnt som World Craft Region som det første sted i Europa. Bag titlen står World Craft Council (WCC), som er den største internationale organisation for promovering af kunsthåndværk. WCC er en NGO og er anerkendt af UNESCO.

I begrundelsen for at udnævne Bornholm lyder det: "Juryen, der vurderede den bornholmske ansøgning om at blive World Craft Region, var meget imponeret over kvaliteten, autenticiteten og den høje standard af bornholmsk kunsthåndværk. Den rige tradition, oprindeligt baseret på produktion af glas og keramik, har ført til en bred, rig og solid symbiose af værksteder, museer, bienaler og uddannelsesfaciliteter på øen. Juryen oplevede, at det høje bornholmske niveau inden for alle typer af kunsthåndværk er fuldt på højde med det internationalt bedste."

Kilde: <https://bornholmskulturuge.dk/kulturspor-2021/> (let redigeret) – hentet 22/09/2022

Cykelferie på Bornholm

Cykelruter på Bornholm

Bornholm er en attraktiv ø at opleve fra en cykel. Bornholms smukke cykelruter leder cyklister rundt fra Dueodde i syd til Hammeren i nord – en kyststrækning på i alt 105 kilometer. Der er anlagt et net af skilte cykelveje på over 230 km over hele øen, og i dag har Bornholm ét af Nordeuropas bedste og smukkeste beliggende cykelvejnet, der går gennem den afvekslende bornholmske natur og de maleriske små byer langs kysten.



Nummererede cykelruter

Bornholms over 230 km skilte cykelruter snor sig gennem skov og langs kyster, følger små landeveje og ligger for det meste langt fra anden trafik. Alle cykelruter på Bornholm er markeret med et grønt skilt med et nummer. Nummeret viser hvilken rute, man befinder sig på. Ruterne numre er en del af det danske cykelrutenet. Rute 10 er en del af det nationale cykelrutenet. Rute 21 til 26 er regionale ruter.

Vi har samlet 8 anbefalede ture samt 1 for børn og 2 for mountainbikere. De anbefalede tures numre er ikke skiltet i naturen, da de følger de nationale og regionale ruter.

Børnecykelruten

På børnecykelruten er den korteste etape på cykel 6 km, den længste er 33 km. Det er korte afstande. Det betyder, at der er tid til at sove længe, gøre stop undervejs og nyde den bornholmske natur, og så er der ikke så mange stejle bakker. Børneruten er lagt på gode cykelstier væk fra bilerne. Blandt andet kører man på mange dele af ruten på det nedlagte jernbanespor midt i landskabet, langt væk fra den øvrige trafik, hvilket betyder, at børneruten her er meget trafikssikker. Børneruten har de fleste steder plads til, at man kan køre ved siden af hinanden og også have cykelanhænger med. Børneruten på Bornholm kan køres igennem på en uge, hvoraf to af dagene er afsat til at slappe af i henholdsvis Brændegårdshaven ved Svaneke og i Rønne by. Børneruten er i alt 112 km lang.

Kilde: <https://bornholm.info/wp-content/media/2019/05/cykelguide-2019-dk.pdf> – hentet 17/01/2023

Bed+Bike

Bed+Bike arbejder for at markedsføre, udvikle og kvalitetssikre mulighederne for cykelturisme i Danmark. Der arbejdes tæt sammen med partnere på både lokalt, regionalt og nationalt niveau om at sætte Danmark på Europakortet som en attraktiv cykeldestination. Cykelmærkeordningen Bed+Bike viser vej til cykelvenlige overnatningssteder i hele Danmark.

Vælger du et overnatningssted med det blå Bed+Bike skilt, er du sikker på, at du kan stille din cykel i et aflåst skur og låne værktøj til eventuelle reparationer. Overnatningssteder, som er Bed+Bike certificerede, tilbyder disse faciliteter og sørger for, at du får den bedst mulige cykelferie! Kør efter det blå Bed+Bike skilt!



På Bornholm finder du disse fem Bed+Bike overnatningssteder:

Bornholm Tours

Sdr. Hammer 2G

3730 Nexø

www.bornholmtours.dk

Danhostel Sandvig

Langebjergvej 12, Sandvig

3770 Allinge

www.danhostelsandvig.dk

Møllers Dueodde Camping

Duegårdsvej 2, Dueodde

3730 Nexø

www.dueodde-camp.dk

Nexø Hostel

Gl. Rønnevej 17A

3730 Nexø

www.nexohostel.dk

Pension Slægtsgården

Østergade 3

3770 Allinge

www.slaegtsgaarden.dk

Kilde: <https://aktivdanmark.dk/aktiv-danmark-forside/cykling/kvalitetsmaerket-cykelferie/> (let redigeret) – hentet 22/09/2022

Bornholm i tre romaner

***Pelle Erobreren* af Martin Andersen Nexø, 1906**

Martin Andersen Nexøs første store romanværk, *Pelle Erobreren*, er i fire dele og blev skrevet i årene 1906-10.

Romanen begynder i 1871, hvor den otteårige Pelle ankommer med sin far, Lasse, til Bornholm. De er fattige indvandrere fra Sydsverige og får tjeneste på Stengaarden, som danner rammen om romanens første del. Andersen Nexø har en ganske særlig sans for at indfange barnets verden, og styrken ligger først og fremmest i hans evne til at vise kontrasten mellem barnets åbne sind og de voksnes bristede illusioner.

De håbløse og ydmygende levevilkår knækker ikke Pelle, som de har knækket så mange omkring ham. Han føler tværtimod, at han er skabt til noget stort. Hvad dette store er, går først op for ham, da han som ung nyudlært skomager slår sig ned i København.



Romanen vokser ud af en stærk social indignation og en tro på de fattiges revolutionære kræfter. Det er en uhyre samfundskritisk og idealistisk roman, der med Pelle som omdrejningspunkt skildrer arbejderbevægelsens udvikling i 1800-tallets slutning.

Kilde: <https://forfatterweb.dk/oversigt/znexoe00/znexoe04> (let redigeret) – hentet 22/09/2022

***Nancy* af Dennis Gade Kofod, 2015**

Nancy er noget så eksotisk som en dansk roman om undergang, hvis handling udspiller sig på Bornholm og kombinerer mytologi og hverdagsrealisme: En mystisk tåge lægger sig pludselig om Bornholm. Den er skabt af de mytologiske væsner, der kaldes de underjordiske, som benytter sig af magi for at tage øen tilbage fra menneskene. I alt for lang tid har bornholmerne levet i konflikt med naturen. Nu vil de underjordiske generobre livet på øen. Folk, der kommer for tæt på tågen, forsvinder, og panikken breder sig. Det er som om, naturen søger hævn. Dem, der kan og vil, rejser bort. Et samfund, der allerede var under afvikling, falder fra hinanden. De få tilbageblevne kæmper for at opretholde et nogenlunde normalt liv. Midt i det hele står den 25-årige Nancy, som arbejder på et bosted for udsatte, mens hun går på HF. Nancy lever i et forhold med den aggressive

misbruger 'Træner-Thomas', som hun i al hemmelighed planlægger at forlade.

Hun er nemlig forelsket i studiekammeraten Albert, som har vist hende, at livet kan være andet og mere end det, hun kender til. Men Nancy har også en unik tilknytning til de underjordiske. Hun er nemlig udvalgt til at spille en særlig rolle i den verden, som følger efter undergangen.

Nancy er en stilsikker, original dansk roman om en ung kvindes forsøg på at bryde med sin sociale arv. Beskrivelsen af Bornholm virker troværdig og genkendelig for alle, der er vokset op i et lille landsbysamfund, og Dennis Gade Kofods brug af mytologiske elementer er med til at skabe en unik læseoplevelse.



Kilde: <https://litteratursiden.dk/anmeldelser/nancy-af-dennis-gade-kofod-0> (redigeret) – hentet 22/09/2022

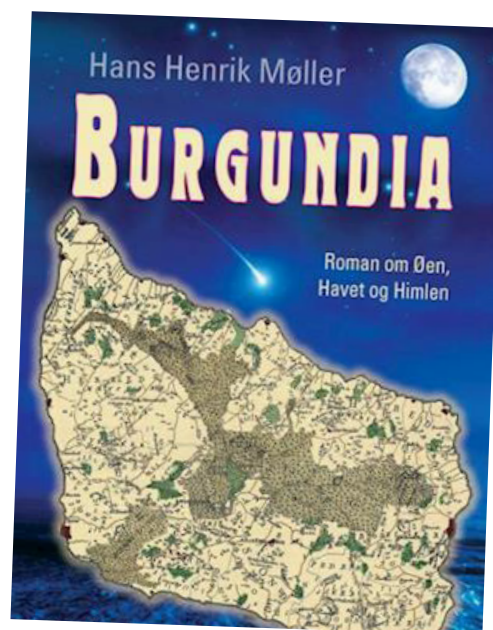
***Burgundia* af Hans Henrik Møller, 2010**

Hans Henrik Møllers tredje skønlitterære udgivelse, der udkom i 2010, bærer titlen *Burgundia*. *Burgundia* er både det latinske navn for Bornholm og samtidig navnet på et skib, der i 1958 forliste vest for Rønne på vej til Fakse. Netop M/S *Burgundias* forlis er omdrejningspunktet i en af de mange fortællinger i den farverige roman.

På bogens første side er der trykt et kort over øen, hvilket skal vise sig at være til stor hjælp. *Burgundias* hovedperson er nemlig Østersø-øen selv, dens granit og sandsten, kirker, slægter, vand, land og byer.

Hans Henrik Møller har givet sin hjemstavnsroman undertitlen "Roman om Øen, Himlen og Havet", og bogen er inddelt i tre sektioner efter hvert af disse temaer. Men der er ikke tale om rejsebeskrivelse af hverken øen, himlen eller havet omkring Bornholm, men derimod om en fantasifuld fortælling fortalt af en til tider ret vidtløftig fortællerstemme. Det får man allerede tidligt i romanen en fornemmelse af, da fortælleren redegør for, hvordan Bornholm ligger stille om dagen, men har det med at bevæge sig en lille smule om natten. I virkeligheden bevæger Bornholm sig ikke meget. Det gør resten af verden derimod, men *Burgundia* er, blandt mange, mange ting, en lang argumentation for, at Bornholm er verdens selvfølgelige centrum. Det er jo en påstand, der kræver, at man skærer en hæl og klipper en tå. Eller at man har en ubændig trang til at binde andre en røverhistorie på ærmet. Og det er netop, hvad fortælleren har.

Det er karakteristisk for romanen, at dens mange fortællinger godt kunne være virkelige eller tage udgangspunkt i rigtige begivenheder. Den stilistik, som romanen forsøger at efterligne, er nemlig den, der hersker i den mundtlige fortælling, i anekdoten eller skrønen. Sådanne fortællinger foregår i den umiddelbart genkendelige verden, men ofte sker der ting og sager, som måske ikke er virkelighedstro i almindelig forstand. Men det er heller ikke meningen. Meningen er, at man skal lade sig rive med af historien, af dens egen logik, og det kan man nærmest ikke undgå, når man læser *Burgundia*. Vi hører om slægterne Lind og Holm, der har en nedarvet konflikt om et tomt lagerlokale. Om den korrekte brug af salt, om de indfødte i Congo, der lærte at synge bornholmske hjemstavnsange. Om kaffe og dyrskue og mennesker og granit. Og meget mere.



Kilde: https://forfatterweb.dk/oversigt/zmoller_hans_henrik00/zmoller_hans_henrik05 (let redigeret) – hentet 22/09/2022